

A Magyar Szegénységellenes Hálózat Nyilatkozata

a Szegénység Elleni Küzdelem Világnapja alkalmából

1. Üdvözljük, hogy a szociálpolitika ügyét – nem kis részben a szociális szakma és a civil szakmai szervezetek nyomására – a jövőben önálló széles területet átfogó minisztérium képviseli. Ugyanakkor bízunk abban, hogy a minisztérium hatókörébe tartozó sokféle társadalmi csoport egyike sem szenved majd hátrányt az új szervezetekben. Reméljük, hogy a szociális civil szervezetek és a kormányzat kapcsolata a folyamatosan kiteljesedő partnerségre épül, és a továbbiakban közös ügy lesz a szegénység és a kirekesztés elleni küzdelem.

2. Figyelemmel kísérjük, hogy az Európai Szociális Modell és az európai szociális értékek a retorikán túl hogyan jelennek meg a kormányzati cselekvésekben és a költségvetésben.

3. Magyarországon a közösségi finanszírozású szociális ellátások színvonala egyharmada a „rég”i uniós tagállamok szintjének. Figyelemmel kísérjük, hogy e jóléti szakadék hogyan csökken. Félő ugyanis, hogy költségvetési korlátok, a konvergencia kritériumoknak való megfelelés kényszerű miatt nem növekedhet a jóléti kiadások nemzeti termékhez viszonyított aránya, amely jelenleg is jóval alacsonyabb, mint a régi tagállamokban, 28 helyett 20 százalék. Azonban a költségvetés nem lehet csak gazdasági célok foglya. Ezért elengedhetetlennek tartjuk, hogy a költségvetési politikába is beépüljön a társadalmi összetartozás ügye.

4. Figyelemmel kísérjük, hogyan és milyen szinten valósult meg hazánkban az Unió országaiban széles körben elfogadott, az alkotmány tervezetében is szereplő követelmény, hogy az Unió „elismeri és tiszteletben tartja a jogot a tisztességes megélhetést célzó szociális támogatásra és lakástámogatásra mindazok esetében, akik nem rendelkeznek az ehhez elégséges eszközökkel”.

5. Tudjuk, hogy a szegénység csökkentésének leghatékonyabb eszköze a foglalkoztatás bővítése, a munkanélküliek megfelelő munkához és bérezettséghez juttatása. Fontosnak tartjuk azonban a legkiszolgáltatottabb csoportok – romák, fogyatékosokkal élők, sok gyermeket nevelők – foglalkoztathatóságát segítő eszközök bővítését, valamint az ellenük irányuló diszkrimináció hatékonyabb visszaszorítását.

6. Kétségtelenül fontos lépések történtek a hajléktalanok és a legszegényebbek ügyében. Ám mindeddig kimaradt minden segítségből az a 3-4000 ember, akik tartósan kiszorultak a munkaerőpiacról, és akiknek reményük sincs tisztességes munkára. Sürgősnek tartjuk, hogy a közösség elismerje és biztosítsa minden tagjának emberi méltóságát és az emberhez méltó léthez való jogát.

7. Alapvető fontosságúnak tartjuk a szegénység csökkentéséért küzdő civil szervezetek, a szegények közvetlen bevonását a szociálpolitikát érin-

INFORMÁCIÓK

tő prioritások meghatározásába, stratégiák kidolgozásába. A szegényeknek részt kell venniük a róluk szóló döntések meghozatalában.

8. Küzdeni fogunk azért, hogy a szociális ellátások, nyugdíjak, családi ellátások, gyermek és felnőtt segélyek a bérekhez hasonló mértékben, kiszámítható módon emelkedjenek. Csak így akadályozható meg a szegények további relatív elszegényedése.

9. Küzdeni fogunk az anyagi rászorultság elvének fokozódó tényerése ellen. A szegénység mai mélysége mellett szükséges ugyan a rászorultsági elvű segélyezés is, ez azonban nem jelent tartós megoldást. Minden tapasztalatunk szerint ez a gyakorlat tartósítja a szegénységet, gyengíti a társadalmi szolidaritást, hozzájárul a társadalom szegényekre és nem-szegényekre történő kettészakadásához, a kettős szintű szolgáltatások és ellátások terjedéséhez, a jogokhoz való hozzáférés egyenlőtlenségeinek rögzítéséhez.

10. Követeljük, hogy a szegények világnapja (október 17.) legyen az a határnap, amittől kezdve ezen a télen több kilakoltatás nem történik. Elvárjuk, hogy tavaszig a kormányzat oldja meg ezt a problémát.

Budapest, 2004. október 17.

Gosztonyi Géza

Megjelent a *Beszélő* októberi száma

A tartalomból:

Zádori Zsolt az aktuális pártpolitikáról,
Kirill Haratjan az orosz–csecsen konfliktusról,
Szikinger István a demokratikus jogállam védelméről,
Mink András a magyar szélsőjobbaldali szubkultúráról,
Pálfi Balázs riportja egy neonáci rendezvényről,
Boros János a demokráciáról,
Pál Attila a szudáni helyzetről,
Yehuda Lahav és *Ungváry Krisztián* vitacikkei,
Ritter László interjúja Tito diplomatájával,
Babusik Ferenc a romák egészségi állapotáról,
Friedrich Péter a tanulás és a memória molekuláris alapjairól,
Simon Izabella, *Vlagyimir Szorokin*, *Papp András*
és *Tandori Dezső* írásai.

Hírek, információk

Ha nem is mindent, de sokat elmond, hogy a nők helyzetéről, esélyeiről, a társadalomban betöltött szerepéről mi jelenik meg, továbbá hogyan, és milyen sajtótermékekben. A *Nők a Médiában Egyesület* szeptember 17-i összejövetelén Perlusz Jenő számolt be *A nők társadalmi szerepe az írott sajtóban 2004 január 4–szeptember 3* címmel, az általa végzett vizsgálatról.

Mint hangsúlyozta, a vizsgálat nem öleli fel az összes „nőkérdést”, „női témákat” stb. taglaló írást. Erősen megrostálta a bulvár sajtóban megjelent cikkeket, amelyek az általánosítható jelenségeket, mint pl. prostitúció, családon belüli erőszak, felületesen és főként szenzációkeltő szándékkal közlik. A női lapokat pedig teljes mértékben mellőzte.

A szerző három részben tárgyalja az anyagot:

1. A nők helye, szerepe a társadalomban.

Ennek egyik alfejezete az általános elvi kérdések. Ezek a vizsgált időszakban az esélyegyenlőséggel, a feminizmussal foglalkozó cikkekben jelennek meg. Vitát váltott ki Szentgyörgyi Zsuzsának a 168 óra c. hetilapban megjelent írásából egy félmondat, amely lesbikus, zsíroshajú feministákat emlegetett. A cikkekre terjedelmes vitacikkkel Tamás Gáspár Miklós reagált, az *Élet és Irodalom*ban.

A legnagyobb terjedelemmel az a vita szerepelt a lapokban, amelyet a vatikáni Hittani kongregáció Ratzinger bíboros által jegyzett körlevele, *A férfiak és a nők együttműködése az egyházban és a világban* című, július 31-i írás váltott ki. Perlusz kiemeli, hogy elemző igénytel két szerző lépett föl (Fáy, Nőügyek, Magyar Nemzet, augusztus 14., és Eörsi I., A Vatikán és a női mivolt, *Élet és Irodalom*, augusztus 19.)

2. Nők a társadalmi élet különböző területein.

Perlusz Jenő ebben a témakörben főként a nők karrier-lehetőségeivel foglalkozó írásokat elemzi, és megállapítja, hogy „az itt kibontakozó kép a legborúsabb.” Az e témakörben megszületett írások az ismert tényeket taglalják: egyenlőtlen bérek, a vezetői pozícióba jutás nehézségei, a karrier-család ellentmondás stb. Nagyon kevés az olyan írás, amely valamilyen módon utalna a megoldás(ok)/ra.

3. A mindennapi élet

Ide sorolja azokat a kérdéseket, amelyek ma heves vitákat váltanak ki, mint például a családon belüli erőszak, prostitúció, szexuális zaklatás.

A családon belüli erőszakkal kapcsolatban az írások egyik fontos eleme a jogi szabályozás, amelynek megközelítése a lap beállítottságától függ. Másként közelíti meg a Magyar Nemzet, és másként a Magyar Narancs.

A prostitúcióval kapcsolatban mintha legalább a téma tárgyalásában történt volna némi változás, s mintha mutatkozna némi igény az elemzésre, illetve annak bemutatására, hogy itt van egy *felhasználói oldal* is. A HVG egyik cikke a prostitúciót kifejezetten modernkori rabszolgaságként határozza meg.

INFORMÁCIÓK

A vizsgálat tartalmazza a forrásként felhasznált fontosabb cikkek szerzőinek nevét, a cikk címét, megjelenési helyét és idejét. Ezek alapján azt kell mondanunk, hogy alapos és fontos összegzés született.

Ha valamit hiányolok, akkor az az adott sajtótermékben a képek és szöveg kapcsolatának vizsgálata. Nem egyszer fordul elő, hogy női szereplőkről szóló szöveget férfiakra készült fotóval illusztrálnak. Különösen a sportrovatokban.

Ami pedig a nők reklámokban való szerepeltetését illeti, főként a hangzó médiumokban, de a tv-csatornákon és az utcán lévő óriás plakátokon is – az külön vizsgálatra érdemes.

*

Európai Esélyek, Parlamenti beszélgetések

címmel rendezvénysorozat indult a Parlamenti Képviselők Irodaházában.

Az első beszélgetést, amelynek címe *Válságból megújulás, Szociáldemokrata megközelítések a társadalomban* címmel ez év október 1-jén tartották. A vitaindítót dr. Lévai Katalin európai parlamenti képviselő, az Európai Parlament Jogi Bizottságának alelnöke mondta el.

Felkért hozzászólók: Vitányi Iván képviselő (MSZP), Babarczy Eszter, történész, esztéta, valamint Sükösd Miklós szociológus.

A rendezvény szervezője Lukács Csilla irodavezető

A beszélgetés témakörei:

A 21. század kihívásai: a szociáldemokrata jövőkép

Gazdasági szereplők társadalmi felelősségvállalása

Egyensúlyba hozható-e a gazdaság-és társadalompolitika?

Hogyan jelenik meg az alanyi jog és diszkrecionális jog a tagországokban?

A társadalompolitika konzervatív, liberális és szociáldemokrata felfogása közti különbségek és hasonlóságok.

A beszélgetés népes és érdeklődő közönség részvételével zajlott, talán csak a hozzászólásokra maradt rövid idő.

Sz. a.

SZÁZADVÉG

ÚJ FOLYAM 33. SZÁM  2004. 3. SZÁM

Tartalomjegyzék

Táborverés

Enyedi Zsolt: A voluntarizmus tere. A pártok szerepe a törésvonalak kialakulásában

Fogalom-tár

Lutz Niethammer: A „floating gap” innenső oldalán. Kollektív emlékezet és identitáskonstrukció a tudományos diskurzusban

Gyáni Gábor: Kontextus és kontextualizáció a történetírásban

Helybenjárás

Kákai László: Politikai kultúra és lokalitás

Bocz János: Újjáválasztott polgármesterek, avagy kiket és miért választanak meg ismét a szavazópolgárok?

Újragondolás

Felkai Gábor: Max Weber és a demokrácia problémája. Értelmezhető-e weberi kategóriák alapján a mai Magyarország politikai szerkezete?

Piaci gazdaság

S. Molnár Ágnes: Asszonyok és családközpontúság. A mezőgazdasági kistermelés és a nemi szerepek a kiskanizsai „sáskáknál”

Századvég-szövegelő

„...a szellemi szabadságot élhetem...” Balázs Zoltán és Kapitány Balázs beszélgetése Tomka Miklóssal

Társadalmi Riport 2004 – Tanulmánykötet

A kötet az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatásával készült.

Az 1990-ben indított, páros években megjelenő Társadalmi Riport sorozat nyolcadik kötete jelent meg. A *Társadalmi Riport* koncepciója kezdettől fogva az, hogy az előző két év szisztematikusan gyűjtött empirikus adatainak elemzéseit, eredményeit bemutassa, amelyek az elmúlt két-három évben végzett empirikus társadalomtudományi vizsgálatok eredményeit, tanulságait mutatják be. A *Társadalmi Riport* új, 2004. évi kötete – az eddigi hagyományokat követve – igyekszik beszámolni a társadalom szerkezetének, fontosabb összetevőinek időbeli változásairól, az egyes társadalmi rétegek, jelenségek állapotáról, mozgásairól, elsősorban a különböző kutatói műhelyekben folyamatban lévő vagy éppen befejezett vizsgálatok adatai, eredményei alapján. A kötet tartalmát így elsősorban a vizsgált társadalmi-gazdasági jelenségek, folyamatok aktuális társadalmi fontossága, részben azonban a releváns kutatási eredmények megléte, rendelkezésre állása határozta meg.

A kötet tanulmányai tematikailag hat fejezetre oszlanak.

A szerzők és a szerkesztők bíznak abban, hogy az új kötetet érdeklődéssel és haszonnal forgatják mindazok, akik a társadalom állapotának és folyamatainak részletesebb, jobb megismerésében érdekeltek.

INFORMÁCIÓK